

Pozdrav iz domovine

Štev. 5. našim vojakom na bojišču.

Leto I.

Izhaja dvakrat na mesec.

Ljubljana, 25. aprila 1916.

Cena četrletno 50 vin., polletno 1 K, celoletno 2 K.

Brambovska dobra volja.

(Zložena l. 1809.)

Kar smo mi brambovci,
več nismo cagovci,
volje smo židane,
dobro nam je!

Kaj neki maramo!
Samo to baramo:
Kje so vražniki?
Jih č'mo pobit'!

Drava, čegava je?
Soča, čegava je?
Jih bomo var'vali,
kdo jih če pit'?

Prid'te, sovražniki,
prid'te, razbojnikil!
Tepeni bodete,
vas je premal'!

Poljci, Estrajharji,
Čehi in Madjari,
vsi smo za enega,
eden za vse.

Mi vas povabimo,
ki ne pozabimo,
kakšni vojščaki ste:
Zaj'mite z nam'!

Z vrhom natočimo
kozarce, hočemo
najpred cesarjevo
zdravico pit'.

Kralja ni goršega,
polka ni boljšega,
kakor je cesar Franc,
kakor smo mi.

Zdaj pijmo tičino
na cesaričino
zdravje, naj lilija
večno cvete!

Že smo natóčili,
ga bomo pócili,
cesarski vojvodi,
na Vašo čast.

Sami nas vóдите,
pred nami hódite,
za vami pojdemo,
srce velja!

Domove várite,
prav gospodárite,
ženice, matere,
stari možje!

Neveste, ljubice,
trč'mo na kupice!
Ko nazaj pridemo,
póroka bo!

Val. Vodnik.

Ne pozabi!

Marsikdo izmed vas se gotovo še spominja krvavih bojov ob Dukli. Ne daleč od mesta proti severu stoji nenavadno krasno znamenje: Jezus nese težki križ. Gospod kaže z eno roko proti nebu, pod znamenjem pa stoji napisano: »Po križu do neba«. Morebiti so te besede tudi marsikateremu izmed vas v težkih, truda in trpljenja polnih urah vlile novega poguma, novega zaupanja v dušo; morebiti so med bojnim šumom ravno te besede marsikomu dvignile srce k Bogu, ga spomnile na Vsemogočnega, ki gospoduje v nebesih in vodi usodo posameznega človeka kakor tudi usodo vseh narodov.

Zares! Komu je ta blažilna in tolažilna misel, misel na Boga, predobrega Očeta, misel na Odrešenika, ki je pred nami in za nas nesel težki križ, bolj potrebna kakor ravno vojaku, če hoče, da bo mogel vestno in udano vršiti svojo dolžnost? Poleg tega pa je neizmerne važnosti, da v času svoje vojne službe, v času, polnem nevarnosti, vztraja v stanu posvečujoče milosti božje, ko ve, da ga Bog vsak čas lahko pokliče k sebi. To bi bilo naravnost nemogoče, če bi pozabil na svojega Stvarnika, Eden najvažnejših pripomočkov, da človek ostane v zvezi s svojim Bogom, je molitev. Res, vojak v svoji službi ne more tako redno opravljati svojih molitev, kakor jih je opravljal doma. Toda po izkušnjah, ki jih je pokazala vojska, lahko trdimo, da tudi vojak najde mnogokrat priliko za molitev. Tisti, kdor je doma rad molil in molitev znal ceniti, je tudi kot vojak ne bo pozabil. Nešteta pisma vojakov nam pričajo o tem, kako molijo. Do posebne časti je pri mnogih v sedanjem času prišel posebno rožni venec. Gotovo se ta molitev lepši sliši iz ust čvrstih junakov kakor pa nespodobno govorjenje in preklinjevanje.

Pa tudi, kadar nimaš veliko prostega časa, lahko dobiš trenutek, da pošleš vsaj pobožen vzdihljaj k nebu. Kako veliko naših mož in mladeničev je res znalo uporabiti vsak prosti trenutek, da so se priporočili Bogu! Lep je bil pogled, ki se je nutil, ko smo hodili skozi mesta in vasi v Galiciji. Vsaka cerkev je imela polno obiskovalcev. Bili so to vojaki, ki so v naglici zahvalili Vsemogočnega pred tabernakljem za njegovo varstvo, hkrati pa so se priporočili tudi za bodoče, priporočili so svoje

domače in odhajali so z novim pogumom v srcu.

Blizu mesta Sanok je bilo. Po dolgem potovanju se ustavimo v nekem trgu. Sredi njega stoji lepa in prostorna cerkev. »Gospod kurat, stopiva malo v cerkev!« me nagovori neki častnik. Hočeva noter, a cerkev je zaprta. »Ne bo mogoče,« mu pravim. »Le iščiva! Morda so kje kaka mala vrata, da prideva v cerkev.« In res, v nekem skrivnem kotu najdeva vratca, ki so bila odprta. Vstopiva. Častniku se je videlo, kako je bil srečen, da je po dolgem času za par trenutkov mogel zopet poklekniti pred Najsvetejše. V meni pa se je vzbudilo tiho, a veliko spoštovanje do mojega spremljevalca. Vojak, če ima le dobro voljo, najde povsod priliko, da se pogovori s svojim Bogom.

»Kako pa je z molitvijo med vojaki?« vprašam svojega prijatelja, ko smo bili tedne in tedne vedno na potu; »vojaki sedaj pač težko opravijo kako molitev.« »Dobro poznam svoje vojake,« mi odvrne; »ker jih imam vedno pred seboj, ti lahko vse naštejemo, ki ob vsaki priliki opravijo svojo molitev. Ti ne veš, koliko naši vojaki tudi na potu, ko marširajo, premolijo! Zlasti se radi priporočajo Materi Božji. Tisti seveda, ki že doma niso bili vajeni molitve, se samo jeze in preklinjajo.«

Dragi moj, prosim te, ne pozabi molitve! Ona te druží z dobrim nebeškim Očetom, naklanja ti njegovo očetovsko varstvo in blagoslov na duši in telesu, ohranjuje te v ljubezni do Onega, brez katerega volje niti las ne pade z naše glave. In pomisli! Doma molijo zate oče, mati, bratje in sestre, žena, otroci... Če moliš rad tudi ti, se ravno v molitvi družijo tvoje srce in srca tvojih domačih. Ali se ne bo Bog milostno ozrl na tako molitev, ali ne bo njegov blagoslov obilno rosil na bojno polje in na ljubi domači krov?

Vojni kurat Iv. Cegnar.

Vaša pesem.

Z veseljem čitamo in slišimo, kako si vojaki na bojišču krajšate čas in užigate pogum z ubranim petjem. Že od nekdaj slovi slovenska pesem celo izven mej naše ožje domovine. Naše ljudstvo je za petje izredno nadarjeno. Slovenec in Slovenka prepevata doma in v cerkvi, na polju in v delavnici; petje je našema ljudstvu najljubša zabava, z njim si sladi delo in krajša čas. Pa tudi umetno petje se je pri nas v zadnjem času zelo povzdignilo. Ne najdeš je dandanes skoraj vasice v zadnjih hribih, kjer bi ne imeli vsaj kolikortoliko izvežbanega pevskega zbora.

Veselo je to in lepo in reči moramo:

Hvala Bogu, da je tako! Neki nemški pregovor pravi: »Kjer pojo, le brez skrbi prisedi; pesmi ni v hudobne družbe sredi,« namreč poštene. Kjer pa je doma poštena pesem, tam je doma tudi pošteno veselje. In to nam ni nikoli in nikdar prepovedano. Kdor ima mirno vest, je vedno vselega srca. Odkrito, pošteno veselje in nebrzdano veselje — seveda, to je velika razlika! Večkrat pravimo, da ima še Bog vselega človeka rad in sveto pismo samo nas opominja: »Veselite se v Gospodu, zopet pravim: Veselite se vedno v Gospodu.« Veselje nam je dovoljeno, samo, da je pošteno! In kje se pošteno veselje razodeva lepše kakor v lepem, ubranem petju? »Slovenec je rad vesel, — kaj da ne bi pel? — Njemu pesmi iz srca teko,« poje po pravici naš pesnik, navdušen pevec in skladatelj, nepozabni šentviški župnik Blaž Potočnik.

Ni čuda, da se tudi slovenski vojaki pevci, kjerkoli ste, makari v bojni črti in v strelskih jarkih, brž najdete skupaj ter jo korajžno urežete, pa naj bo narodna ali umetna, da vse odmeva naokrog. Tudi božjo službo radi poveljučujete z lepim petjem. Dragi fantje in možje! Iz vsakega srca vam privoščimo to veselje. S petjem si preganjate dolgčas, kadar ravno nimate posebnega opravila; same po sebi vam izginejo med petjem otožne misli in vlijete si novega poguma v srce. A tudi tistim, ki sami niso pevci in vas poslušajo, se nehoti razvedri srce ob lepi pesmi. »Vesela pesem žalostno srce zvedri, mila pesem ohladi njegove rane,« piše veliki, nepozabni škof lavantinski Anton Martin Slomšek v predgovoru svoje znamenite pesmarice »Šola vselega petja«. Nato pa pristavi velopomenljive besede: »Lepa pesem je božji dar!«

Tega, dragi moj slovenski vojak, ti nikoli ne morem dovolj toplo položiti na srce. Petje, nadarjenost za petje — dar božji! Ali si že kdaj resno pomislil na to? Če se tega zavedaš, se gotovo iz tvojih ust ne bo glasila nikdar grda, umazana pesem. S takim petjem bi se zelo nevhvaležnega izkazal Bogu, ker bi grdo zlorabljal vzvišeni dar, ki ti ga je dal On sam. Vedi, da bo terjal Bog od tebe enkrat strogi odgovor, kako si rabil njegove dari. Ne, nikoli in nikdar naj ne bo pri vas mesta nespodobnim, pohujšljivim pesmim, dragi slovenski vojaki!

Vedi pa tudi to, da umazana pesem, naj tudi nosi ime »narodna«, nikakor ni narodna pesem, ker naš narod, kakoršen je v celoti, nikdar ni sprejel takih popevk za svojo last! Popevanje takih pesmi tudi ni dostojno, kaj šele umetno petje. Kakor je umazano govorjenje že samo po sebi nedostojno za vsakega olikanega človeka, tem bolj tako petje! Nikakor pa ne mislim s tem poštenih naših narodnih pesmi. Teh imamo, hvala Bogu, izredno bogato število.

Sedaj na vojski gotovo posebno radi požete naše lepe narodne vojaške in bojne pesmi. Teh je med našim narodom zelo veliko. Večinoma so nastale v 18. in v začetku 19. st., za časa francoskih vojska, nekaj jih je tudi iz novejši dobe, izza laških vojska sredi minulega stoletja in izza bobsanske okupacije. Mnogo jih je kakor naša zloženih za sedanji čas. Imamo pa že celo narodne napeve za nekaj novejših

umetnih pesmi, n. pr. Gregorčičevih. Mor-da nam ostane tudi iz sedanje velike dobe kaka pesem, ki je sedaj nastala in ki postane polagoma last celega naroda, da jo bodo peli še pozni rodovi in hranili spomin na sedanje čase.

Naj omenim še nekaj zanimivih bojnih pesmi, ki so nastale pred sto leti. To so »Pesmi za brambovce v letu 1809« našega prvega pesnika Valentina Vodnika. Današnja številka prinaša eno iz te zbirke. Vodnik je živel ob času Napoleonovih vojska. Po zgledu nemških pesnikov, zlasti slavnega Körnerja, je tudi on zlagal pesmi, ki naj bi navduševale slovenske vojake v boju za cesarja in domovino. Zanimivo je, kar piše v predgovoru omenjene zbirke: »Te pesmi so zložene za brambovce, to je za tiste, ktiri so radovolno inu serčno perpravleni, dom inu samoblastvo naše varvati, ako bi se nam vojska od kodar kol permerila; de jih bodo peli inu svoje serca z ogneno voljo vneli, v bran stati vsakimu nadležniku našiga Cesarstva.

Svetli Cesar je vselej posebno skerbil svoje zveste podložne per dobrimu stanu ohraniti. Ob prejšnjih vojskah ni vabil vse junake k orožju, inu je rajši nekoliko svojiga posestva drugim kralestvam perpustil, de bi mir ohranil. Al zdaj ne more nič več oddati, nič sebi odtergati, tudi ne eno samo duželo; scer naše Cesarstvo ob moč pride, celost inu samosvojnost zgubi, inu vsak močnejši sosed bi z nami delal, kar bi hotel... Zato je skerbni Cesar ob času lepiga miru svoje lube podložne, ktiri so se mu večkrat poprej ponujali, klical, de naj se orožje nosit uče, naj v potrebi berš Cesarstvo varvat pertečejo, naj se ne splašio kakor zgublene ovce, temoč kakor vageni ino pravi vojšaki obnašajo.

Kako so radi Cesarjev glas poslušali, k orožju skup tekli inu vreli, bode nekdaj v prihodnih časih per naših poznih vnukih slovelo. Od roda do roda si bodo eden drugimu pravili, kakšni junaki smo v naših dnevih bili, inu bode pesmi nam na čast skladali... V takih nevarnostih se skaze, kdo je mož, kdo rajši to vaga, kar je manj; kdo raj blago inu življenje zgubi, kakor svojo čast inu samosvojnost. Komur je tako per sercu, ta ne govori mehke besede, ampak iz polniga serca mu tečejo iz ust goreče pesmi, ktire junake k junaštvu vžgejo.

Peli so nekdaj naši očaki... Pojite tedaj, lubi Slovenci te pesmi, vneajte se s petjam k pravimu junaštvu, k brambi našiga svetiga Cesarstva; kar dopolnit nam Bog večni pomagaj! Kaj ne, besede, čisto primerne tudi za sedanji čas!

Tudi vam, slovenski vojaki, kličemo: Pojte in prepevajte, kjer in kadarkoli vam je dovoljeno, da bo odmevalo čez dol in plan in od skalnih gor! Pokažite sovragu in celemu svetu, da vas ni strah v najhujšem gromu in viharju!

Kako je z vojsko?

Na bojiščih zadnji čas ni važnejših izprememb.

Na južnem Tirolskem so se vneli precej hudi boji za goro **Rauchkofel**, ki so se je naši naposled polastili in prizadeli sovražniku velike izgube. Podobno se je go-

dilo Lahu v dolini Sugana in Ledro. — Glavni cilj italijanskih napadalnih poskusov pa je sedaj okolica Gardskega jezera, zlasti mesto Riva. Prostor južno od jezera Ledro (južozah. od Rive) smo bili itak takoj v začetku izpraznili in prepustili Lahom. Kake 4 km meri na globoko proti italijanski meji. Omejuje ga proti nam takozvana ponalska cesta, ki vodi iz Rive mimo jezera Ledro. In tu na tej črti stoji sovražnik že deset mesecev. Preko nje ne more, dasi napenja vse moči, ker mu zlasti rajsko mesto Riva na severnem robu Gardskega jezera obuja nepopisne skomine, torej podobno, kakor pri Gorici. Dne 7. aprila so se zaleteli zopet z vso silo proti višinam nad ponalsko cesto in so res zavzeli par neznatnih postojank. Strašna »glorija« po celi Italiji! A to veselje je trajalo le malo časa. Že 12. aprila je poročal naš generalni štab, da se je moral sovražnik umakniti iz vseh zavzetih postojank. — Zadnji čas so Italijani zopet Gorico hudo obstreljevali. — Posamezni sovražni napadi so bili odbiti na prelazu Plöcken in na Mrzlem vrhu. — Sovražnik zopet močno obstreljuje vrh Col di Lana na Tirolskem.

Rusi zopet razvijajo močno ofenzivo, doslej brez uspehov. Sovražni letalci so metali bombe na Černovice.

Nizozemska je v škripcih. Anglija zahteva od nje, da popolnoma zapre svoje meje proti osrednjim državam; verjetno je, da bi Anglija na Nizozemskem obrežju utegnila izkrcavati svoje čete. Zaradi tega je ukrenila nizozemska vlada vse potrebno, da zavaruje svojo nevtralnost in je sklenila, da jo bo branila proti vsakemu napadu.

Nemški podmorski čolni so zadnji čas potopili zopet več angleških ladij.

Nemci obstreljujejo razen Verduna močno tudi trdnjavi Belfort in Reims. Pri Verdunu so osvojili novo utrdbo Haucourt (Hokúr).

Na grškem otoku Krí (Korfu), ki se ga je popolnoma polastila ententa, so ustanovili Francozi brezžično brzojavno postajo in jo zvezali s postajo na visokem Eiffelovem stolpu v Parizu.

Naši letalci so 7. aprila obstreljevali važne kolodvore na benečanskih železnicah z vidnim uspehom.

Vojaške in druge vesti.

Junak! P. Franc Ambrož, čuvar svetogorskega svetišča, je izdihnil svojo blago dušo, zadet od sovražne granate. Zadnji čas je bival pri usmiljenih bratih v Gorici in opravljal duhovsko službo v bolnišnici. Ob nedeljah je hodil pomagat župniku v Grgar pod Sv. Goro. V ponedeljek dne 10. t. m., se je sprehajal po vrtu pri usmiljenih bratih. Dve granati sta prileteli nad njim v samostan. Klicali so ga, naj gre iz vrta, a je odvrnil, da je na vrtu bolj varno. Prihodnji dan se je bil ravno vrnil iz vrta v svojo sobo, kar prifrči od Kalvarije sem 10 cm granata, se razleti pred sobnimi vrati in udari v pritličje. Nekaj drobcev je predrlo vrata in zadelo patra, da je padel na tla. En kos granate mu je prerezal grlo, železo je obtičalo notri. Razbilo mu je tudi plečno kost in odtrgalo palec na levi roki, desni sredinec pa do polovice. Nekaj časa

je bil še pri zavesti. Podelili so mu sveto poslednje olje. Zdravniki so poskusili vse mogoče, a bilo je zastonj. Kmalu nato je izdihnil. Ranjki je bil rojen 2. dec. 1874 v Šmartnu pri Kranju. Deloval je v raznih samostanih kot marljiv katehet in goreč spovednik. Zadnja leta je bil na Sv. Gori. Dolgo časa je vztrajal pri Marijinem svetišču sredi najhujšega sovražnega ognja. Ko je bilo svetišče s samostanom vred popolnoma porušeno, se je šele preselil doli. Prva skrb mu je bila, da je spravil na varno svetogorsko milostno podobo Matere Božje in jo poslal v Ljubljano. Upajmo, da se že veseli sedaj gori pri svoji nebeški Materi!

Temeljni kamen spominske nove cerkve v Javorci pri Tolminu. Italijani nam cerkve podirajo, a naši vojaki nam zidajo nove. Tako se je dne 4. aprila postavil temeljni kamen cerkvi, ki se zida v J. v spomin onih, ki so padli na Mrzlem in Vodilem Vrh in na Slemenu.

Bilo je krasno jutro. Vreme je bilo prav ugodno. V dolini Tolminke je odmevala godba, ki je pozdravljala prihajajoče goste. Teh je bilo mnogo. Bilo je okoli sto častnikov, med njimi trije generali. Zadnji je prijahal ekselencja, korni poveljnik s svojim spremstvom.

Potem ko je korni poveljnik pregledal častno kompanijo, se je začela sveta maša na prostem.

Po sveti maši je brigadir razlagal vsem navzočim oficirjem in moštvo, zakaj se cerkev zida. Dolgo so premišljevali, kak spomenik bi postavili padlim za domovino, na koncu so prišli k sklepu, da glede na dejstvo, da se nimamo zahvaljevati le naši hrabri armadi, ampak v prvi vrsti Bogu, ki nam je pomagal zadržati sovražnika, je najboljšje zidati cerkvico Bogu v čast, padlim v spomin.

»Zbrali smo prostor tukaj v J.,« je rekel, »ker od tukaj se vidi na vse one postojanke, pri katerih so branilci padli, in zato, da bo vsak bojevnik, ki bo šel še v one postojanke, lahko od daleč zagledal cerkvico in se Bogu priporočil pred bojem, oni pa, ki se bo zdrav vrnil iz boja, se bo pri pogledu na cerkvico zahvaljeval Bogu za ohranjeno življenje in zmago.«

Potem je korni poveljnik sam rad prevzel nalogo, da je položil temeljni kamen.

Posluževal se je kladbe, ki je napravljena iz vojaške puške. V jamico je položil pergament-dokument, ki v latinskem jeziku pove vzrok zidanja cerkve.

K tej cerkvi bodo mnogi romali po vojski, posebno tisti, ki bodo hoteli znati, kje so padli njih dragi prijatelji ali sorodniki.

Spominsko ploščo so vzdali v Sarajevu na hiši, blizu katere se je izvršil atentat na pokojnega prestolonaslednika in njegovo soprogo. Na črni marmorni plošči se blesti hrvatski napis: »28. VI. † 1914. sta na tem cestnem križišču po roki zavrtnega morilca našla mučeniško smrt prestolonaslednik Franc Ferdinand in njegova soproga Zofija vojvodinja Hohenberška.«

Nj. ekselenci generalu Borojeviću je poklonilo mesto Postojna in 40 notranjskih občin krasno diplomu častnega občanstva.

Vojni vikar, škof Bjelik je obiskal vojne bolnice v Sarajevu, Kotoru, na Cetinju in v Skadru.

Dne 30. marca je obiskal Črno goro naš vojni minister, generalni polkovnik

baron pl. Krobotin. Na Cetinju so ga slovesno sprejeli zastopniki cerkvene, vojaške in civilne oblasti. Pozdravil ga je metropolit Mitrofan in mu izrazil v imenu ljudstva pred vsem svojo hvaležnost in veselje zavoljo ljudomilega in miroljubnega nastopa avstrijske vlade v zasedenem črnogorskem ozemlju. Nato je obiskal vojni minister Skader in znamenito goro Tara-boš.

Generalu Kusmaneku, junaku Przemysla, so poslale gospe pri ameriškem poslanstvu po posredovanju ameriškega Rdečega križa mnogo lepih darov. General je vse prejel in se ginjen zahvalil za toliko pozornost.

V nemškem državnem zboru je imel državni kancelar Bethmann-Hollweg znamenit govor o sedanjem položaju. Posebno je povdarjal, kako so se varali naši sovražniki s svojimi nadami, da nas bodo v kratkem izstradali. Vse naše stremljenje meri na to, da se doseže trajen mir, ne pa tak, ki bi bil povod novim vojskam.

Cvetno nedeljo je bil po vseh večjih avstrijskih mestih **oljčni dan.** Prodajale so se oljčne vejice v korist goriškim beguncem in v prid vdovam in sirotam v vojni padlih. V Ljubljani se je prodala teh vejic velika množina, tako da je znašal izkupiček ogromno vsoto 20.000 K. Kranjski deželni odbor je daroval ob tej priliki za »Borojevičev zaklad« v korist vdov in sirot padlih junakov ob Soči 5000 K.

V pokoj stopi na lastno prošnjo **kranjski deželni predsednik** baron Schwarz. Na njegovo mesto pride podpredsednik tržaškega namestništva grof Attems. Namestnik kranjskega deželnega predsedstva grof Chorinsky postane sekcijski šef v notranjem ministrstvu, na njegovo mesto je imenovan vitez Laschan.

Pričeli so se **vojaški nabori** l. 1898. rojenih mladeničev.

Za **vojne kurata** je imenovan č. g. Ivan Lobe, kaplan v Čermošnjicah.

General Hindenburg je praznoval pred kratkim 50 letnico, kar je vojak. Cesar Viljem mu je poslal lastnoročno pisano čestitko ter mu podaril v spomin svojo sliko.

Ure bomo premaknili 30. aprila zvečer ob 11. uri na polnoč. Ta uredba je zelo pametna. Zjutraj bomo pridobili mnogo na času, zvečer pa prihranili na svečavi. Sicer pa to ni nič drugega, kakor praktično uveljavljen, davno že preizkušen rek: »Zvečer kmalu spat, zjutraj kmalu na noč!« 30. septembra, ko mine poletni čas, bomo pomaknili kazalec zopet za eno uro nazaj.

Lepo toplo pomladansko vreme se nam je okrog cvetne nedelje hipoma izprevrгло. Nastopil je mrz in slana je pokončala marsikje prvo nastavljenjo popje in cvetje. Po gorah je zapadel sneg. Celó v Ljubljani se nam je ponujal. Polje se polagoma obdeluje. Manjka pa ljudi in živine. Ponekod pridno pomagajo vojaki.

Imejmo vero, a ne prazne!

Čudno je to: To, kar se mora verovati, nekateri tako neradi verujejo; kake prazne marnje pa tako radi vzamejo za čisto resnico!

V roke nam je prišla drobna knjižura z napisom »Sveto pismo. Sanje Marije De-

vice«. Kake čenče so tukaj notri skupaj znešene, tega bi človek ne mogel verjeti, če ni sam bral.

Med drugim je zapisano, da je Kristus prelił — čisto natanko ima zračunano — 6,662.000 kapljic krvi. In več podobnih neumnosti. »Ta list je poslan iz Nebes in najden v nekem votlem kamnu. On je bil napisal z zlatimi črkami in je plaval po veliki vodi »Otarin«, kadar ga je kdo hotel prijeti, je izginil. Kdor bo te sanje s seboj nosil, ne bo umrl nagle smrti, ne trpel velikih muk, tudi se bo s teboj veselil v nebeškem kraljestvu. Vsi zbori angelov so mu na pomoč poslani, tudi vse njegove prošnje bodo uslišane, njemu se ni treba bati ne puške ne drugega orožja. Kdor tega ne verjame, naj priveže ta list enemu psu na vrat in vanj strelja, krogla ga ne bo zadela in tako se bo prepričal, da je sveta resnica. Kdor tega ne verjame, ta je zavržen od mene in ne bo imel miru ne na tem ne na onem svetu. Kdor ta list pri sebi nosi in ga drugim razlaga, če ima še toliko grehov kolikor je kaplic in perja na drevju, vsi mu bodo odpuščeni. Tu je moja čast.«

Našteti so srečni in nesrečni dnevi v letu. Sploh kar mrgoli samo gorostasnih neumnosti.

Kdo na vsem svetu more tako zmes skupaj spraviti! In kakšen namen mora pri tem imeti?! To nam je uganka.

Kdor ima samo zrnice soli v glavi, takoj sprevidi, da so to oslarije. Toda ravno v takem času in v takih nevarnostih, kakor so v vojski, je mogoče, da ta sleparija kakega preprostega človeka premoti, češ, če bi bilo pa le kaj resnice na tem in če bi le res kaj pomagalo, bi bilo pa vendar dobro! Zato slišimo, da se ta šušmarija širi ravno med vojaštvom. Tu pa tiči nevarnost. Utegnil bi se kdo na te »svete obljube« zanašati, češ, zdaj se mi ne more nič zgoditi, krogla me ne more zadeti in če imam grehov kot listja in trave, nebesa mi vendar ne morejo faliti. — To bi bilo res komodo: Te šušmarije nosiš s seboj, delaš pa lahko kakršne nerodnosti hočeš, zveličan boš gotovo!

Le čudno, da more kdo v naših časih še kaj takega za resno vzeti! Zato pa je treba to neumnost zasledovati, preganjati in v peč metati.

Verujmo, kar nas katoliška Cerkev uči, in živimo, kakor nam ona velevala živeti: greha se varovati, strasti premagovati, storjene grehe pa obžalovati, sicer se utegnemo — opeči!

Z babjeverstvom pa proč!

Kako so se v starih časih vojskovali?

Rimski vojak v popolni bojni opremi je bil precej težko otovorjen. Razen živčja in obleke, čaše in jedilne posode je nosil še vsak eden ali dva kola za šotor. Težje stvari so nosile mule. Čolne za mostove so vlačili na kolesih. Imeli so tudi bojne vozove, ki so bili vanje vpreženi konji z močnimi oklepi. Osi pri kolesih so imele ukrivljene nože, da so se z vozovi zapodili lahko v sredo med sovražnika. Podobne bojne vozove so imeli že stari narodi (celo Izraelci, n. pr. kralj David).

Rimljani so se pridno vežbali. V streljanju z lokom so se vadili na lesenih podobah. Posebno spretno so znali lučati kamenje s fračo. V tem so bili izurjeni že tudi stari narodi. Znano je, kako je pastirček David na ta način premagal velika Goljata. Konjiki so jezdili brez sedla: navadna volnena odeja jim je zadostovala. Rimska vojska je imela že tudi nekako godbo. Trobili so na dolge in kratke rogove in trobente. Mesto zastav so imeli takozvana »znamenja« (»signa« ali »vexilla«). Na dolgem drogu je bil navadno zgoraj pritrjen orel, znak rimske moči, pod njim medaljoni s podobami rimskih cesarjev in druga znamenja. Znano je, da je upeljal cesar Konstantin Veliki po zmagi nad Maksencijem za svoje vojno znamenje monogram Kristusovega imena **X** grški črki Chi in R (Christos = Kristus).

Pri zmagoslavju je imel vojskovodja na glavi lavorov venec, vojaki pa vence iz oljčnih vejic.

Rimljani so imeli za obleganje trdnjav celo nekake topove. Dasi so bile trdnjave v tistih časih v primerj z našimi modernimi prave otročje igrače, vendar za tiste razmere so bile skoraj nepremagljive, ker še ni bilo smodnika in drugega modernega orožja. Vendar so Rimljani že imeli nekaj podobnega. Omenili smo že neko rimsko oblegovalno sredstvo, »ovna«. Če se je posrečilo z »ovnom« napraviti v zid luknjo, za prvo še drugo in tretjo, je šlo delo sicer počasi, a gotovo naprej. V luknje so namašili slame, lesa in smole in vse skup zažgali. Na ozidje so pristavili lestvice in izkušali priti po njih v mesto. Četa vojakov je stopila tesno skup, eni so sklenili ščite nad glavami, drugi se zavarovali ob bokih, nekaj tovarišev je splezalo na zgornje ščite, ti so zopet držali svoje ščite nad glavami in včasih se je spravila na vrh teh še tretja skupina. To je bila takozvana »želva«. Včasih so poleg ozidja postavili visok, premakljiv lesen stolp, iz katerega so se bojevali s sovražnikom ali pa so kar iz stolpa udrli čez obzidje. Razen tega so imeli Rimljani močne stroje, s katerimi so prožili od daleč velike kamne na zidovje ali celo v mesto (takozvane »ballistae« in »catapultae«). Seveda so izkušali oblegani kraj kar mogoče osamiti in odrezati od zunanjega sveta. Ako se drugače ni posrečilo mesta zavzeti, se je moralo udati vsled lakote ali bolezni. Kdo se ne spomni strašne usode mesta Jeruzalema, ki ga je oblegal in zavzel rimski vojskovodja in kasnejši cesar Tit!

Rimljani so imeli tudi izvrstno urejeno bojno ladjevje. Ladje so bile na vesla, večje so imele po dvoje ali troje vrst vesel, ena vrsta nad drugo. Na sovražne ladje so metali drogeve z velikimi kavlji, da so ladjo pritegnili k sebi, ali pa se je ladja s svojim močno okovanim »kljunom« zaletela v sovražno, da bi jo razbila. (Dalje.)

Majnik

je posvečen Kraljici nebes in zemlje. Spominjaj se svoje nebeške Matere, dragi moj slovenski vojak, ta mesec tudi ti! Kjerkoli si — nekaj boš lahko vsak dan opravil ali daroval Njej v čast. Ona te bo čuvala s svojo mogočno roko in te bo zopet srečno

pripeljala v krog tvojih dragih, ki te letos pri šmarnični pobožnosti gotovo še prav posebno priporočajo majnikovi Kraljici.

Koledar za maj.

1. Ponedeljek. Filip in Jakob, ap. — 2. Torek. Atanazij, šk. — 3. Sreda. Najdenje sv. križa. — 4. Četrtek. Florijan, vojak, muč. — 5. Petek. Pij V., pap. — 6. Sobota. Janez Ev. pred lat. vrati. — 7. Nedelja. 2. povelik. (Evg. Jezus dobri pastir.) Stanislav, šk. m. — 8. Ponedeljek. Prikazen Mihaela nadang. — 9. Torek. Gregor Naz., šk. c. uč. — 10. Sreda. Varstvo sv. Jožefa. — 11. Četrtek. Mamert, šk. — 12. Petek. Pankracij, m. — 13. Sobota. Servacij, šk. — 14. Nedelja. 3. povelik. (Evg. Jezus napove svoj odhod.) Bonifacij, m. — 15. Ponedeljek. Zofija, m. — 16. Torek. Janez Nepomuk, m. — 17. Sreda. Paškal, sp. — 18. Četrtek. Feliks, sp. — 19. Petek. Celestin, pap. — 20. Sobota. Bernard, sp. — 21. Nedelja. 4. povelik. (Evg. Jezus objubi Sv. Duha.) Valens, m. — 22. Ponedeljek. Helena, dev. — 23. Torek. Deziderij, šk. — 24. Sreda. Marija Dev., pomoč kristjanov. — 25. Četrtek. Urban, pap. — 26. Petek. Filip Nerij, sp. — 27. Sobota. Magdalena Paciška, d. — 28. Nedelja. 5. povelik. (Evg. Jezus uči o moči molitve.) Avguštin Kanterb., šk. — 29. Ponedeljek. Maksim, šk. — 30. Torek. Ferdinand, kralj. — 31. Sreda. Angela, dev.

Sv. Florijan, vojak-mučenec.

Dne 4. maja obhajamo spomin pri nas zelo znanega svetnika, mučenca sv. Florijana.

Florijan je služil v rimski vojski za cesarja Dioklecijana v mestu Lauréaku v pokrajini obrežni Norik (sedanje gorenje in spodnje Avstrijsko; Lauréacum je sedanjí Lorch ob Anizi). Med rimskimi vojaki je bilo tedaj krščanstvo že zelo razširjeno. Ko se je začelo zopet kruto preganjanje kristjanov, je ukazal cesarski namestnik v Noriku, Akvilin, zgrabiti okrog 40 krščanskih vojakov in jih vreči v ječo. Ko Florijan to izve, prihitel sam od sebe k namestniku in neustrašeno prizna, da je tudi on kristjan. Akvilin mu ukaže, naj daruje malikom. Ker Florijan tega ni hotel storiti, ga ukaže pretepsti z bati in mu razmesariti pleča z ostrim železjem. A Florijan ostane stanovit. Naposled mu obesijo na vrat mlinski kamen ter ga potope v reko Anizo. Valovi zaneso njegovo truplo na neko skalo. Tam ga najde pobožna gospa Valerija in ga pokoplje z vso častjo. Nad njegovim grobom se kmalu dvigne veličastna cerkev in znamenit samostan, ki stoji še dandanes in nosi slavno ime tega svetnika.

Sv. Florijan je za nas še posebno znamenit zato, ker je bil takorekoč naš rojak in je v naših krajih prelil svojo kri za sveto vero. Naše ljudstvo ga posebno kliče na pomoč kot varuha proti časnemu in večnemu ognju. Naj ta mogočni zaščitnik vojaškega stanu vselej in povsod varuje tudi vas, dragi vojaki, sredi sovražnega ognja!

Za kratek čas.

Čuden potni list. Popotni rokodelec bi šel rad preko meje, a nima potnega lista. Svojo zadrego potoži v gostilni krčmarju. Ta mu da na pot jedilni list, češ, kar to naj pokaže, če bo kdo zahteval od njega potni list. Samo da ima nekaj v roki, natančneje itak ne bo nihče gledal! Rokodelec se odpravi na pot. Na meji ga ustavi straža: »Potni list!« Fant ptegne iz žepa jedilni list. Stražnik (čita): »Goveji jezik, telečja glava, volovsko oko, gosja jetrca... Saperlot! Take pošasti pa še ne! Izgubi se!«

Pri slabem pivu. »Ti, tisti gospod tamle je prav gotovo špijon.« — »Zakaj to misliš?« — »Tri vrčke ga je že izpil, pa je še enega naročil.«

V starini. Starinar: »Poglejte, nekaj izrednega: Samokres iz l. 999!« Kupec: »Saj tedaj še takega orožja sploh poznali niso.« Starinar: »No, ravno zato tembolj zanimivo!«

Iz šole. Učitelj: »Kaj je voda?« — Učenec: »Tekočina brez barve, ki postane črna, če se v nji umijemo.«

V zabavo.

Zapiši besedo Azija z eno samo črko!

Rešitev nalog (»V zabavo«) v 2. in 3. št.

Št. 2. — Služabnik je vzel vsakokrat po 4 steklenice, in sicer po eno iz vsake onih skupin, kjer je bilo po 9 steklenic. Dve je spravil sam, dve pa položil nazaj, eno k levi skrajni skupini zgoraj, kjer je bila ena sama steklenica, drugo k desni skrajni skupini spodaj zopet zraven one steklenice, ki je bila sama. Če prešteješ zopet posamezne skupine, kakor so zaznamovane v št. 2, je zopet povsod po 11 steklenic. Drugič je vzel sluga zopet 4 steklenice od istih skupin kot preje, dve si je zopet prilastil, dve pa položil nazaj, eno na levi spodaj, drugo na desni zgoraj, kjer je bila po ena sama steklenica. Zopet je bilo v vseh skupinah po 11 steklenic. To je nadaljeval toliko časa, da si je prisvojil 18 steklenic, a vse dotične skupine so imele vkljub temu vedno vsaka po 11 steklenic.

Št. 3. — Brodar je začel šteti tako, da je bil zamorec tretji, torej pri drugem možu pred njim.

DAROVİ ZA NAŠ LIST.

Župnik Val, Bernik prvič 5 K, drugič 10 K; ljubljanski tretji red 20 K; kaplan Anton Plevnik 10 K; kaplan Jernej Podpečan 5 K. — Vsem najlepša hvala!

LISTNICA.

Za mnogotere pozdrave in voščila k praznikom v domovino vsem lepa hvala! Želimo, da bi tudi vi vsi, naši dragi vojaki, kolikor vam je to v vaših razmerah mogoče, veselo praznovali praznike Gospodovega vstajenja, ki so tudi nam poročstvo lepših, srečnejših dni po dnevih bojov in trpljenja!